

„A magyar művek előadása a kedvenceim közé tartozik”

Izaki Masahiro hat évtizedes és negyedszázados jubileumot is ünnepelhet

Újraindul egy újabb hatvan éves ciklus a japán karmester életében. Izaki Masahiro ugyanis a hatvanadik születésnapját ünnepelhetné május végén, emellett éppen huszonöt évvel ezelőtt nyerte meg az MTV Karmesterversenyét. A művészt még mindig a kíváncsiság hajtja, az, hogy még több tudást, tapasztalatot szerezzen a vezénylésről. Izaki Masahiróval eddigi pályájáról, a magyar és japán zenekarokról, szolnoki együtteséről, az egyedi zenekari hangzásról, az online oktatásról, valamint a karantén időszakáról is beszélgettünk.

■ Május végén ünnepelhetné a hatvanadik születésnapját. Fontosak az ön számára ezek a jubileumok?

– Egy ilyen évforduló különleges jelentéssel bír az ember életében. Japánban ugyanis a 60. születésnapnak nagyon fontos jelentősége van (a tradicionális holdnap-tár szerint a 60 éves körforgás az élet/lét egyik alapszabálya. Az első 60 év alatt elért eredmények és sikerek lezárulnak, s elindul az újabb hatvan éves ciklus.) Nagyon boldog vagyok, hogy ezt is megélhettem, több mint 25 éve sikeres, hivatásos művészként. Ez nekem egy csodával ér fel.

■ Már negyedszázada áll kapcsolatban hazánkkal. Hogyan látja, mi az, ami miatt Magyarországon ennyire otthon tudja érezni magát?

– Úgy vélem, Magyarországot nem jellemzik az extrém civilizációs vívmányok, és nem olyan zsúfolt, mint Tokió. Természetesen ez nem negatív kijelentés, számomra ennek kellene normálisnak lennie. Arról nem is beszélve, hogy itt sokkal jobbak a zenészek közötti kapcsolatok.

■ Ennyi év tapasztalatával milyen azonosságokat, eltéréseket lát a japán és a magyar muzsikusok, közönség között?

– A zenészek közötti különbség nagyon szembevető. A japán muzsikusok arca sosem tükrözi valós érzelmeiket, például a próbák alkalmával. Természetesen ott a zenekari tagok és a karmester közötti kapcsolat is más, de engem mindig zavar, hogy nem tudom leolvasni az érzelmeiket. Magyarországon sosem érzem így, mind az arckifejezésekből, mind a hangzásból azonnal látom hallom a zenészek érzelmi állapotát. A zenei hangzásra és egy-egy mű feldolgozására óriási hatással van egy adott ország nemzeti karaktere. A múltban a japán közönség tetszésnyilvánítása visszafogott, csendes volt, napjainkban azonban már egyértelműbben és hangosabban mutatják ki érzelmeiket. Azt gondolom, hogy ennek az is az oka, hogy a japán hallgatók körében az

elmúlt időszakban folyamatosan nőtt a zene élvezetének értéke.

■ Éppen negyedszázada, 1995 májusában lett első MTV Karmesterversenyén. Milyen emlékeket, együtteseket, koncerteket idéz fel szívesen az azóta eltelt huszonöt évből?

– Engem is nagy meglepetésként ért, hogy már negyed évszázad telt el a verseny óta. Ha visszatekintek, ez a 25 év gyorsan elrepült. Sosem felejttem el azt az izgatótságot, amikor az ÁHZ-t vezényelhettem a verseny gálakoncertjén, életemben először. Ekkor dirigálhattam a MÁV Szimfonikusokat is, és velük felléphettem a Zempléni Művészeti Napokon. Szerepelhettem az Operaházban, és állandó pozíciót kaptam, mint művészeti vezető, Szombathelyen. Az ott szerzett tapasztalatok után végül megtaláltam a számomra legideálisabb helyet, Szolnokot, ahol szeretek lenni. Több mint 13 éve vagyok Szolnokon, ahol még mindig minden előadás nagy hatással van rám.

■ Az itt töltött idő alatt sok hazai együttesel dolgozott. Hogyan látja a magyar zenei életet, a hazai zenekarokat? Milyennek tartja a negyedszázad alatt bekövetkezett fejlődést?

– Azt gondolom, hogy a magyar zenekarok szakmai gyakorlati tudása sokkal széleskörűbb, mint volt. Minden együttes birtokában van a szükséges technikai tudásnak, és rugalmasan tud feldolgozni / előadni különböző repertoárokat. Ebben nagy segítségükre van a fiatal, tehetséges és jól képzett zenészek generációja. Ebből fakadóan a zenekarok közti hangzásvilág különbsége is egyre inkább eltűnőben van. A jelenlegi helyzetben úgy érzem, hogy az egyéniségek megértésének egyre kisebb a jelentősége, de ez nemcsak Magyarországra jellemző, globális trendnek tartom. Úgy gondolom, az ódivatú, egyedi zenekari hangzás elveszett. Azonban én mégis úgy vélem, fontos lenne ennek az egyedi zenekari hangzásnak a megőrzése.

■ *„Szeretnénk a saját arculatunkat és hangzásunkat megteremteni” – nyilatkozta évekkkel ezelőtt. Mennyire sikerült ezt megvalósítaniuk a zenekarral?*

– Talán erre a kérdésre a megfelelő válasz az örökkévalóság. Azaz annyi idő... Ahhoz tudnám hasonlítani ezt az érzést vagy kihívást, mint amit egy „gourmet” érez egy különleges és kielégítő ételkülönlegesség után... Keresi a következő különleges lakomát. Mi is az előadásaink során szellemi táplálékhoz jutunk, de mindig keressük, igényeljük a még jobbat. A vágy a kiváló hangzás elérésére kiolthatatlan. Ezt nemcsak a saját egoizmusom mondatja velem, hanem tudom, a zenekar többi tagja is ezeket az ambíciókat táplálja.

■ *Mennyire vált sajátjává a magyar zene, a magyar szerzők művei?*

– Az Operettszínházban és Szombathelyen töltött pályafutásom ideje alatt nagyon igyekeztem követni a magyar zenei hagyományokat. Azonban a színház új irányt, új hangzást várt tőlem. Szombathelyen olyan magyar műveket vezényeltem, amelyeket akkor még nem értettem, és nem voltam rájuk felkészülve. Mégis Magyarországon, nagy magyar zeneszerzők műveit, magyar közönség előtt vezényelni komoly gyakorlás volt, amely nagyon sok szellemi táplálékot biztosított a fejlődésemhez. Most már az ilyen magyar művek előadása a kedvenceim közé tartozik. Ezen kompozíciók értelmezése és vezénylése segített jobban érteni az ország és az emberek kultúráját, s emellett segített beilleszkedni, jól érezni magam ebben az országban és ebben a kultúrában.

■ *Mennyit változott ez alatt a közösen töltött idő alatt a szolnoki együttes, hol tartanak az ön által kijelölt úton és merre akarnak továbbmenni?*

– Büszkén mondhatom, hogy az elmúlt esztendőkből nagyban hozzájárulhattam a zenekar fejlődéséhez. Szá-

momra fontos elismerés, hogy az elmúlt 13 évben az első, illetve a kiemelt zene- és előadó-művészeti kategóriába tartozik és kiválóan teljesít a Szolnoki Szimfonikus Zenekar. Ugyanaz a mérce, ugyanaz az elvárás, ugyanaz a követelmény, mint a többi hivatásos zenekartól Magyarországon. Továbbá büszke vagyunk azokra a művészeti programokra, melyeket ez alatt az idő alatt sikeresen meg tudunk honosítani, a szolnoki közönség nagy örömeire – ilyen az Újévi Tánckoncert, a Partitúra Szolnoki Szimfonikus Nyár - a szokásos Liszt- és Fantázia-bérleteinken kívül. Ezek nagyon sokat jelentenek nekem. Meg vagyok győződve róla, hogy ezek a művészi értékek elismerésre méltóak most is, és értéküket megőrzik a jövőben. Természetesen számos területen lehetne, és szeretnénk fejlődni. A sikeres produkciók hatására a lécc egyre magasabbra kerül, és a szolnoki koncertlátogatók joggal várják el folyamatosan a minőségi előadásokat. Ehhez azonban a megfelelő pénzügyi támogatás elengedhetetlen. Ez nem az előadások méretére vonatkozik, hanem arra a felelősségre, hogy a zenekar minden tagjának meglegyenek a megfelelő körülményei a sikeres koncerthez, és megfelelő számú zenész álljon rendelkezésre egy adott előadáshoz. Mindig törekszünk arra, hogy változatos komolyzenei repertoárt állítsunk össze, ami biztosítja az erős és stabil koncertlátogatói közösség kialakítását. Igyekezünk modern vagy nem annyira közismert darabokat is műsorra tűzni, amely gyakran telitalálatot jelent a hallgatóink körében. A zenekar nagy hangsúlyt fektet a közönség fiatalítására és az ifjú generációk zeneszeretetre nevelésére. Ez nemcsak feladatunk, hanem felelősségünk is, különösen ezekben az érzékeny időkben.

■ *Egy néhány évvel ezelőtti interjúnkban azt nyilatkozta: „Egy olyan korszak kezdődött el, amelyben a karmester teljes körűen megvalósíthatja önmagát.” Mindez mit jelent az ön dirigensi pályáját tekintve?*

– Az ember karriercéljai folyamatosan nőnek, ezért nem mindig érzem elégedettnek magam a jelen helyzetrel. A nemzetközi karrieremet tekintve még sok országba el szeretnék jutni és sok zenekart szeretnék vezényelni. Nem a csillogás és hírnév hajt, hanem a kíváncsiság, hogy lássam, máshol hogyan csinálják, és több tapasztalatot szerezzek a karmesterségen keresztül. Ha ugyanazt a művet vezényelném ugyanúgy, de más zenekaroknál, biztos, hogy más reakciót kapnék a különböző együttesektől és zenészekről. Hiszem, hogy ezek a tapasztalatok gazdagítják az életemet és művészetem kiteljesedéséhez vezetnek.

■ *Hat évvel ezelőtti beszélgetésünkben azt mondta, szívesen vezényelne több operát. Ez a vágya teljesült?*

– Sajnálatos módon ez az egyetlen vágyam, ami még nem... Akadt néhány lehetőség, de végül nem váltak valóra, különböző okok miatt. Arra is volt példa, hogy több próba után hiúsult meg a produkció. Nagyon várom a következő lehetőséget, készen állok!

■ *Sajnos, a vírushelyzet hozta korlátozások a kultúrát is erősen sújtották, az együtteseknek koncerteket kellett lemondaniuk. Hogyan tudtak dolgozni ebben az időszakban a szolnoki muzsikuskok?*

– Hatalmas K.O. volt ez a néhány hónap a számunkra! Olyan ambiciózus művészeti programunk volt a 2019/2020-as évadra, mint amilyen még sosem. De március óta minden fellépési lehetőséget el kellett hagynunk. Nagyon kiábrándító volt, de így alkalmam nyílt a zenekar létezésének fontosságán gondolkodnom. Örülök, hogy nem sok csüggedést tapasztaltam a zenészeink között, és úgy érzem, ez a pozitív hozzáállás mentett meg engem is.

■ *Ön hogyan, mivel tudott haladni a karantén ideje alatt?*

– Csak átmenetileg utaztam vissza Japánba, amikor az előadó-művészeti tevékenységet korlátozták egészen nyárig. Aztán a nemzetközi utazást is korlátozták, így nem tudtam visszatérni Magyarországra... Ha pedig visszajöttem volna, akkor Japánba nem tudtam volna utazni. Ez a kialakult helyzet nagy megrázkódtatást okozott. Japánban is lemondták a fellépéseimet szeptemberig. Ezért elkezdtem online oktatással foglalkozni. Japán zenészeknek adtam zenetörténet, szolfézs és karmester órákat az interneten. Ugyancsak volt időm így zenei átiratokat, hangszereléseket kompozíciókat készíteni. Ez a helyzet érdekes lehetőséget is jelentett, hogy kicsit mással is foglalkozzam, mint a vezényléssel.

■ *Mennyire kellett átalakítaniuk a szezonterveket? A kedvelt nyári fesztiváljukat, a Parti-Túrát meg tudják már augusztusban tartani?*

– Idén nyáron terveztük az első opera szemináriu-

mot, ami a Parti-Túra művészeti programjának gerincét is adta volna, de sajnos, ezeket a programokat mind átöltük jövő nyárra. Szinte mindent újra kellett terveznünk, így a következő programjaink lesznek augusztus végén, szeptember elején: Neoton koncert két alkalommal, Dolhai Attila-produkció ugyancsak kétszer, Mesés délután gyerekeknek, Schönbrunni esték Viniciussal és Magyar produkció.

■ *Mit emelne ki a következő évad programjából?*

– Ebben az évben Beethoven évfordulóját ünnepeljük, úgyhogy mi is különböző, az alkalomhoz illő műsorról készültünk, ebben szerepel a IX. szimfónia is. Az újévi Tánckoncerten Broadway-musical válogatást mutatunk be. Több hangversenyen lesz visszatérő motívum a japán – magyar kapcsolat. Idén a megváltozott helyzet miatt talán mégis a legfontosabb az, hogy a saját zenekari tagjainknak adunk szólólista fellépési lehetőségeket, akár kamarafarmációban, akár teljes zenekari kísérettel.

■ *Patkós Imre és Ignác Ervin ismét elnyerte az együttes irányítását, egészen 2023-ig. Hogyan jellemezné a közös munkájukat?*

– Az ügyvezetők pótolhatatlan társaim és a magyar családom is egyben. A ritka nézeteltérések közöttünk mindig új perspektívát vagy inspirációt adnak. Sokszor a szinte elérhetetlennek tűnő terveim megvalósítása érdekében nagy áldozatokat hoznak. Ez nagyon bensőséges, kiegyensúlyozott és értékes kapcsolat, ami fair együttműködést biztosít. Szakmai szempontból zenekarunk mind itthon, mind külföldön különlegességnek számít, és erre az értékre több hangsúlyt kell fektetnünk. Biztos vagyok benne, hogy előadásaink nem csak a szolnoki közönség szívét tudják megdobogtatni. A zenekar jövőbeli továbbfejlődése érdekében több külföldi turnét kell szerveznünk.

■ *Egy ilyen évforduló, hat évtized általában összegzésre is készíti az embert az eddigi pályáról. Ön visszatekintve milyennek látja a karrierjét? Melyek a mostani célok, s mi az, amiről egy évtized múlva szívesen beszámolna?*

– Számomra a karrierem csúcsát azok a művészeti tevékenységek jelentik, amelyeket jelenleg is végzek. Hogy ezt meddig lehet úgy folytatni, hogy ez mindenkinek a javát szolgálja, azt nem tudom. El szeretném kerülni, hogy az ezzel töltött időm elkezdjen kontraproduktívá válni, ezért gyakran keresek új inspirációt. Az egyik ilyen célom, hogy a más nemzetközi zenekaroknál szerzett benyomásaimat és tapasztalataimat Szolnokon kamatoztassam. Nem vagyok jós, de tudom és garantálhatom, hogy a Szolnoki Szimfonikusok a következő 10 évben is fejlődni és erősödni fognak.

R. Zs.